

en Frihavn eller ei. Jeg kunde fristes til at sige, at i alt Væsentligt er den kommercielle Frihavn et Anlæg, som maa og vil komme lidt før eller lidt senere, hvad enten man vil have en Frihavn eller ikke. Det, der derfor nu volder nogen Betænkelse, det er maasse den industrielle Frihavn, fordi man her staar overfor et ubekendt X, fordi det er saa overordentlig vanskeligt at drage Horoskopet for dens Fremtid, men her træffer det sig saa heldigt, at paa dette Punkt er det forholdsvis ringe Offre, der kræves; det, der nærmest kræves, er Udlægningen af et forholdsvis betydeligt Areal; men dette Areal stilles for en stor Del til Disposition af Kommunen og Havnevesenet, og derjom det skulde vise sig, at der ikke var fortsat Brug derfor i Tidens Løb, saa vilde der jo Intet være til Hinder for at flytte Toldhegnet og udlægge de samme Grunde til almindelig Bebyggelse — de vilde næppe have tabt, men snarere vundet i Værdi ved saadan at være hængjente i nogen Tid. Jeg finder derfor ikke, at de finansielle Fordringer, som dette Lovforslag stiller, ere af en saadan Natur, at der skulde kunne blive nogen større Betænkelse ved at gaa ind paa denne Plan, om hvilken der dog i det Hele og Store synes at være overveiende Samstemning, at den under alle Omstændigheder vil vise sig at være af Betydning for Danmarks Handel og hele vor økonomiske Udvikling.

Det, der jo nærmest er det Nye i Forslaget, er, at Staten, om end kun indirekte, engageres i Kjøbenhavns Havn, hvad der ikke tidligere har været Tilfældet. Det, der kræves, er en Garanti fra Statens Side for den Obligationsgjæld, som kræves først optaget til et Beløb af 8½ Mill. Kr. Hvor vidt denne Garanti vil blive effektiv, kan jeg ikke have nogen Mening om, Regjeringen har den Mening, at den næppe vil blive effektiv, i alt Fald ikke i noget Omfang, der har Betydning, og jeg har ikke de fornødne Forudsætninger til at kunne dømme afgørende derom, men jeg tror ogsaa, at den kun i alt Fald for en mindre Del vil blive effektiv. Dog vil jeg sige, at selv om den Forventning skulde blive skuffet, og der i større Omfang skulde blive Tale om effektiv Garanti for Beløbet 8½ Mill. Kr., saa er dette Beløb slet ikke mere, end hvad Staten allerede har anbragt i 3 Statshavne, nemlig Havnene ved Helsingør, Frederikshavn og Esbjerg. Kjøbenhavns Havn er lige saa lidt som disse en kommunal Havn, den er endog delvis en Statshavn, forsaavidt den tillige er Orlogshavn. Hidtil har Havnen baaret sig selv, og det forekommer mig derfor, at det ikke var et saa særdeles stort Offer at

kræve af Staten, at den skulde eventuelt garantere Renten af et lignende Beløb som det, den selv har udgivet i de 3 nævnte Havne, da der her er Tale om Havneanlæg af saa overordentlig vidtgaende Betydning for det hele Land. Overfor den Kritik, som særlig er fremkommen i det andet Thing, er mit Standpunkt en ubetinget Anbefaling af Lovforslaget, og jeg skal tilføje, at jeg anser det for at være af overordentlig stor Betydning, at Forslaget kan gjerneføres saa hurtigt som muligt.

Bihme: Det er ganske vist, at Lovforslaget er kommet loblig sent her til Thinget til, at der kan være Haab om, at der kan bringes Noget ud af det, men derfor mener jeg ogsaa i Modsetning til den ærede sidste Taler, at Forslaget om at faae en Kommission nedsat er fra dette Things Side den mest praktiske Maade, hvorpaa Sagen kan tages. Det er urimeligt at tro, at naar en saa storartet Sag skal føres igjennem Thinget med Udset til at fremmes paa bedste Maade, vil det kunne ske i Løbet af 4 Dage. Derimod vil en parlamentarisk Kommission, der kan tage Sagen under Overveelse til næste Samling, vistnok paa den hurtigste Maade søge at fremme Sagen. Jeg tror, at vi Alle ere enige om at ønske, at Sagen maa blive fremmet paa en eller anden Maade; thi vi ere vistnok i enhver politisk Seir enige om, at Kjøbenhavns Udvikling er af største Betydning for hele Landet og hele Folket. Det er klart, at et lille Folk paa 2 Mill. umulig kan indtage nogen Stilling af Betydning i Europa, naar der ikke er enkelte Momenter, der saa at sige kunne hæve det, og blandt saadanne Momenter vil ubetinget i en By som Kjøbenhavn, der iøvrigt er Centrum for en meget betydelig aandelig og kunstnerisk Udvikling, den hurtige Udvikling være den, der i Europas Dine giver den en langt større Betydning, end alle de sociale Reforme indenfor Landets Grændser kunne gjøre det. Det er derfor, at Alle kunne ønske en saa stor og smuk Udvikling som muligt. Det ærede Medlem, som sidst talte, fremhævede den Konkurrence, som vi vilde blive udsatte for fra Nord- og Østersøkanalen. Ja, ganske rigtig, men det er dog tvivlsomt, om det netop er denne Plan, der bedst er egnet til at styrke os i denne Konkurrence: thi det er vistnok ikke aldeles ubetinget paavist, at det er en saadan Frihavn som denne, som Kjøbenhavns Handelsstand trænger til, det var ogsaa væsentlige Betænkelse, der bleve fremsatte mod Forslaget i det andet Thing, og de bleve ogsaa gjorte gjældende med temmelig stor